

Advies

Aan:	Colleges van B&W gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde	Communicatie:	Ja
Datum:	30 november 2020	Vertrouwelijk:	
Zaaknr.		Stuk(ken) bijgevoegd:	Ja
Documentnr.			
Behandeld:	Coronateam Financiën	Te volgen procedure:	
Afdeling:	Bestuur & Ondersteuning	Behandelwijze:	Ter besluitvorming

Onderwerp

Impact rapportage Covid-19 *"Indicatie van de maatschappelijke en financiële effecten voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde"* Meerinzicht.

Ontwerpbesluit

De Colleges van B&W wordt geadviseerd:

1. Kennis te nemen van de Impact rapportage Covid-19 en de daarin beschreven bevindingen over de effecten voor de brongemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.
2. De rapportage als informatiedocument voor kennisgeving aan te bieden aan de gemeenteraad.
3. De raad voor te stellen de rapportage te betrekken bij de werkzaamheden voor de Programmarekening 2020.
4. De raad voor te stellen het onderwerp "Impact Covid-19" te betrekken bij het opstellen van de P&C documenten in 2021.

Dit is een eensluidend advies voor Harderwijk, Ermelo en Zeewolde en Meerinzicht.

Definitief besluit

Het bestuur/de directie heeft definitief besloten:
In te stemmen met ...

Inleiding

De effecten van Covid-19 op de samenleving zijn groot en met elke nieuwe persconferentie van het Rijk veranderen die effecten in de vorm van het aantrekken dan wel versoepelen van beheersmaatregelen voor onze samenleving. Dit vergt een flexibele houding van de gemeenten en ruimte om op nieuwe ontwikkelingen snel in te kunnen spelen.

In afgelopen maanden zijn vanuit een door de EHZ-gemeenten gevormd Lokaal Ondersteuningsteam (LOT), dan wel op andere wijze, college en raad in kennis gesteld van de doorlopende gevolgen en zijn ook op lokaal niveau gerichte maatregelen genomen om die gevolgen te dempen dan wel te compenseren.

Naast de economische effecten voor arbeidsmarkt en werkgelegenheid zijn met name de sociaal maatschappelijke gevolgen fors. Dit heeft voor grote delen van de gemeentelijke begroting gevolgen gehad. Diverse programma's zijn direct dan wel indirect geraakt. Met de "*Impact rapportage Covid-19*" zijn zoveel mogelijk de effecten van de afgelopen maanden (maart t/m ultimo oktober) vanuit een breed perspectief in kaart gebracht en is waar mogelijk een inschatting gemaakt van wat in de resterende periode nog op ons afkomt. Tevens is op onderdelen indicatief een doorkijk gegeven naar 2021. In het duiden van een zo breed mogelijke context is tevens gebruik gemaakt van andere actuele informatiebronnen, o.a. van Rijk, VNG en CPB. Waar mogelijk is getracht om ook de financiële gevolgen hiervan in te schatten. Dit bleek helaas niet altijd mogelijk te zijn.

Met de presentatie van deze rapportage wordt uitvoering gegeven aan eerdere besluitvorming van OGON en colleges van B&W in de periode april-mei inzake de regierol van MIZ voor de inventarisatie, registratie, administratie en monitoring van de Covid-19 effecten.

De rapportage is de uitkomst van een lang proces van onderzoek, wat net voor de zomerperiode is opgestart en eind oktober kon worden afgerond. Centrale punten in de aanpak van het onderzoek zijn geweest:

- een inventarisatie van de onderdelen van de gemeentelijke begroting die worden geraakt, aan de hand van een breed samengestelde informatie matrix;
- het duiden van de effecten naar aard en omvang; variërend van extra uitgaven, niet-gerealiseerde uitgaven, extra (compensatie) inkomsten en niet-gerealiseerde (wegvallende) inkomsten;
- een projectmatige inrichting van de administratie voor het boeken van de financiële gevolgen; met daaraan gekoppeld de registratie van gegevens via nieuw aangemaakte kostenplaatsen (boekingsregels);
- de verwerking en monitoring van gegevens aan de hand van de zogeheten IV3-structuur; dit zijn de verplicht voorgeschreven taakvelden waaruit de gemeentebegrotingen sinds 2017 conform het Besluit begroting provincies en gemeenten (BBV) zijn opgebouwd; tevens noodzakelijk voor een rechtmatige verantwoording aan het Rijk en de provincie en het borgen van de IV-3 kwartaalopgaven aan het CBS.

Het rapport geeft op hoofdlijnen een beschrijving per begrotingsprogramma, met daarnaast een afzonderlijke impactbeschrijving voor de bedrijfsvoering. Tevens wordt stilgestaan bij de ontvangen compensatiegelden van het Rijk en overige bronnen (provincie, afzonderlijke Ministeries), waarop een beroep is / wordt gedaan.

Aanvullende opmerkingen

Om het rapport en de gepresenteerde uitkomsten op de juiste wijze te kunnen beoordelen, zijn nog een aantal opmerkingen relevant:

- Het rapport is samengesteld naar de situatie van eind oktober 2020. Er is geen sprake van een eindbeeld voor 2020. Daarvoor zijn nog teveel onzekerheden.
- Daarbij is het uitgangspunt geweest om de effecten zoveel mogelijk vanuit een brede context te bekijken, in samenhang met de landelijke ontwikkelingen. Het rapport is derhalve niet specifiek op maat toegesneden naar alle effecten van Covid-19 per gemeente afzonderlijk.

- Het dossier Covid-19 kent een sterke eigen dynamiek; dit betekent dat de informatiewaarde op onderdelen snel aan veranderingen onderhevig is; om dit enigszins te tackelen is zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van beschikbare actuele informatiebronnen tot de situatie van eind november.
- De nadruk ligt vooral op die activiteiten waar sprake is van extra uitgaven en extra inkomsten; door het ontbreken van gegevens is maar beperkt rekening gehouden met financiële meevallers in de vorm van de 'niet-gerealiseerde lasten'. Daarnaast was het niet altijd mogelijk om de effecten ook financieel naar de begroting te vertalen, vaak omdat daar nog geen zicht op was. Het rapport is daarom geen uitputtende beschrijving met alle financiële effecten die zich voordoen.
- Overlap met de gegevens, verstrekt door de lokaal ingestelde corona ondersteuningsteams of anderszins, is aanwezig maar onvermijdelijk geweest.
- Onzekerheidsmarges over de uiteindelijke effecten blijven groot; de Programmarekeningen 2020 zullen moeten worden afgewacht om in het voorjaar van 2021 meer duiding op dit punt te geven.

Kader

- Besluitvorming OGON en Colleges van B&W voorjaar van 2020 inzake de inventarisatie, registratie, administratie en monitoring van de effecten Covid-19 door Meerinzicht.
- Besluit begroting verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Aparte BBV Handreiking Corona en IV-3.

Beoogd effect

Raad, college en organisatie informeren over de maatschappelijke en financiële effecten van Covid-19 voor de bron gemeenten.

Argumenten (per beslispoint):

- 1.1 Met de "Impact rapportage Covid-19" is invulling gegeven aan de besluitvorming van OGON en de brongemeenten uit het voorjaar van 2020 om vanuit de regierol voor de inventarisatie, registratie, administratie en verantwoording van de corona effecten een brede inventarisatie matrix op te zetten en de gemeenten te informeren over de uitkomsten.
- 1.2 De rapportage vormt daarmee een belangrijke aanvulling op de inmiddels verstrekte informatiedocumenten van de gevormde Lokale Ondersteuningsteams (LOT Ermelo en Harderwijk) of anderszins bij een kwartaalrapportage (Zeewolde).
2. De raad krijgt met het Impact rapport Covid-19 een transparant beeld van de effecten van Covid-19 op de diverse facetten van de begroting en de bedrijfsvoering, naar de situatie van ultimo oktober 2020.
- 3.1 Gemeenten hebben binnen de context van artikel 9, lid 2 BBV, de vrijheid om voor relevante onderwerpen met de nodige gevolgen voor beleid en beheer een afzonderlijke paragraaf toe te voegen aan begroting en jaarrekening.
- 3.2 Gelet op de impact en relevantie van Covid-19 voor beleid en middelen van de EHZ gemeenten is een afzonderlijke paragraaf van meerwaarde voor verantwoording en informatievoorziening aan het Rijk, provincie en derden. Geadviseerd wordt dan ook om een afzonderlijke "*Paragraaf Impact Covid-19*" in de Programmarekening 2020 op te nemen.
- 3.3 Op kwartaalbasis dient aan het CBS uitvoeringsinformatie te worden verstrekt (artikel 66 en 71 BBV). Deze informatie is nu verplicht uitgebreid voor de effecten Covid-19, gebaseerd op een voor corona ingerichte projectadministratie (BBV Handreiking Corona en IV-3).

4. Gezien de verwachte middellange termijn effecten van Covid-19 is het relevant hier rekening mee te houden in de P&C documenten van 2021, gebaseerd op de dan bekende stand van zaken.

Financiële toelichting

Van het Rijk zijn in juni en september 2020 compensatiegelden ontvangen op uiteenlopende thema's, waarop de gemeente vaak ook extra uitgaven heeft moeten doen of inkomsten misloopt. Daarnaast ontvangt de gemeente de gelden voor uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). Ook door de provincie Gelderland zijn beperkt middelen beschikbaar gesteld. Door de gemeenten Ermelo en Harderwijk is hier een beroep op gedaan. De provincie Flevoland kent vooralsnog geen regelingen om de gemeenten, waaronder Zeewolde, aanvullend financieel te ondersteunen. In het rapport wordt in hoofdstuk 2 Samenvatting en in hoofdstuk 5 Rijks- en provinciale vergoedingen nader ingegaan op de compensatiegelden.

De colleges van B&W hebben op basis van advies van MIZ Financiën in augustus 2020 besloten de Covid-19 compensatiemiddelen van het Rijk niet in te zetten voor het doen van nieuwe uitgaven of enige vorm van flankerend beleid, maar te oormerken voor dekking van de gevolgen inzake de coronacrisis. In de besteding blijft gedeeltelijk lokale invulling mogelijk (lees: besteding aan een ander Covid-19-gerelateerd doel, dan waarvoor de middelen zijn ontvangen). Een uitgangspunt dat landelijk breed wordt gedeeld.

Planning/proces

- Dinsdag 1 december 2020: rapport aanleveren voor het delen van de resultaten aan accounthouders en afdelingshoofd Meerinzicht Financiën.
- Donderdag 3 december 2020: rapport aanleveren voor het delen van de resultaten aan concern- / business controllers, de lokaal ingestelde ondersteuningsteams corona (LOT), het DT / MT en portefeuillehouder; conform vastgesteld Plan van Aanpak in het OGON van juli 2020.
- Maandag 7 december 2020: PFO overleg bespreken met portefeuillehouder Financiën.
- Dinsdag 8 december 2020: Advies indienen aan college en raad.
- Dinsdag 15 december 2020: Agendering collegetafel colleges van B&W.
- Januari / februari 2021: gemeenteraad Ermelo en Harderwijk januari; gemeenteraad Zeewolde februari (N.B.: in Zeewolde is er geen raadsvergadering in januari).

Bijlage(n)

Onderdeel van het rapport zijn een aantal bijlagen. Aangevuld met enkele links naar externe websites, die meer actuele informatie geven op vooral macroniveau naar het peilmoment van eind november 2020.

Concept raadsbesluit:

De raad van de gemeente Ermelo / Harderwijk / Zeewolde,

gelezen het advies van Burgemeester en wethouders van 15 december 2020

besluit:

1. de rapportage te betrekken bij de werkzaamheden voor de Programmarekening 2020.
2. het onderwerp "Impact Covid-19" te betrekken bij het opstellen van de P&C documenten in 2021.